

SCENARIUSZ

ZRÓWNOWAŻONE MODELE INWESTYCYJNE I FINANSOWE DLA ZIELONYCH PRZEDSIĘBIORSTW

Moduł 3: „Zrównoważony biznes i finanse”

Temat: „Zrównoważone modele inwestycyjne i finansowe dla zielonych przedsiębiorstw”

Czas trwania: 8h (w zależności od wielkości grupy oraz zaawansowania można zmieniać czas trwania modułu w sposób elastyczny)

Uczestnicy: Zieloni Liderzy pracujący w środowisku lokalnym

Opis: Szkolenie „Zrównoważone modele inwestycyjne i finansowe dla zielonych przedsiębiorstw” jest dedykowane zielonym liderom, którzy chcą poznać instrumenty zielonego finansowania i inwestowania zaangażowanego społecznie oraz dążą do skutecznego wykorzystania tych rozwiązań w swoich zespołach czy organizacjach. Szkolenie umożliwi również uczestnikom poznanie funduszy europejskich dedykowanych ochronie środowiska oraz zrównoważonemu rozwojowi oraz dostępnych w ich ramach form dofinansowania co może wpłynąć m.in. na efektywną realizację zielonych inicjatyw.

Cel szkolenia: Celem szkolenia jest przekazanie uczestnikom wiedzy w zakresie zielonych finansów i inwestowania zaangażowanego społecznie celem umiejętnego i efektywnego wykorzystania instrumentów dostępnych w ich ramach. Szkolenie ma na celu pomóc uczestnikom w zrozumieniu czym są zielone finanse i zielone inwestycje, a także w zdobyciu wiedzy jak wykorzystywać instrumenty i rozwiązania, które oferują, w pracy jako zielony lider. Szkolenie również ukierunkowane jest na poznanie i skuteczne korzystanie z dofinansowania w ramach funduszy europejskich dedykowanych ochronie środowiska oraz zrównoważonemu rozwojowi.

Efekty uczenia się:

Po ukończeniu szkolenia:

- Uczestnicy zdobędą wiedzę czym jest inwestowanie zaangażowane społecznie, poznają jego rolę, znaczenie oraz instrumenty wykorzystywane do realizacji zielonego inwestowania,
- Uczestnicy dowiedzą się czym są zielone finanse, jaka jest ich idea i znaczenie.
- Liderzy poznają zielone instrumenty finansowe, dowiedzą się jak nich efektywnie korzystać oraz korzyści i ewentualne zagrożenia z nimi związane.
- Uczestnicy poznają fundusze europejskie dedykowane ochronie środowiska i budowaniu zrównoważonego rozwoju
- Liderzy zdobędą wiedzę na temat form działalności i inicjatyw, które mogą otrzymać dofinansowanie z funduszy europejskich, dowiedzą się jak i gdzie się o nie ubiegać celem efektywnego wykorzystania tej wiedzy w ich codziennej działalności.

RAMOWY PROGRAM

Część 1: Wprowadzenie

- Powitanie uczestników i przedstawienie prowadzącego
- Przedstawienie celów szkolenia
- Poznanie oczekiwań uczestników
- Omówienie Agendy i programu szkolenia

Część 2: Inwestowanie zaangażowane społecznie – Impact investment

- Wyjaśnienie czym jest inwestowanie zaangażowane społecznie.
- Zasady etyczne w ramach inwestowania zaangażowanego społecznie.
- W które podmioty można, a w które nie powinno się inwestować w ramach impact investment.
- Otoczenie rynku impact investment.
- Ćwiczenia podsumowujące temat.

Część 3: Zielone finanse

- Wyjaśnienie czym są zielone finanse.
- Wskazanie za pośrednictwem jakich instrumentów realizowane są zielone finanse.
- Omówienie istoty, roli i korzyści wynikających z zielonych obligacji, zielonych pożyczek, zielonych certyfikatów, zielonych ubezpieczeń, zielonych funduszy.
- Ćwiczenia podsumowujące temat.

Część 4: Fundusze europejskie dedykowane ochronie środowiska

- Omówienie Funduszy Europejskich dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG).
- Wskazanie zasad i możliwości wynikających z programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko (FEnIKS).
- Omówienie programu LIFE, możliwości z skorzystania niego oraz instrumentów finansowych oferowanych w jego ramach.
- Ćwiczenia podsumowujące temat.

Część 5: Zakończenie

- Podsumowanie przez uczestników głównych zagadnień i technik omawianych podczas szkolenia.
- Podkreślenie najważniejszych wniosków i zaleceń
- Ocena szkolenia i uwagi uczestników.

Przebieg zajęć:

Trener ma do dyspozycji:

- Prezentację multimedialną oraz różnego rodzaju dodatkowe materiały merytoryczne w scenariuszu do wykorzystania w trakcie wykładu oraz dyskusji i ćwiczeń
- Podcast, który można uczestnikom puścić w formie wprowadzenia lub dać do posłuchania w domu jako forma podsumowania

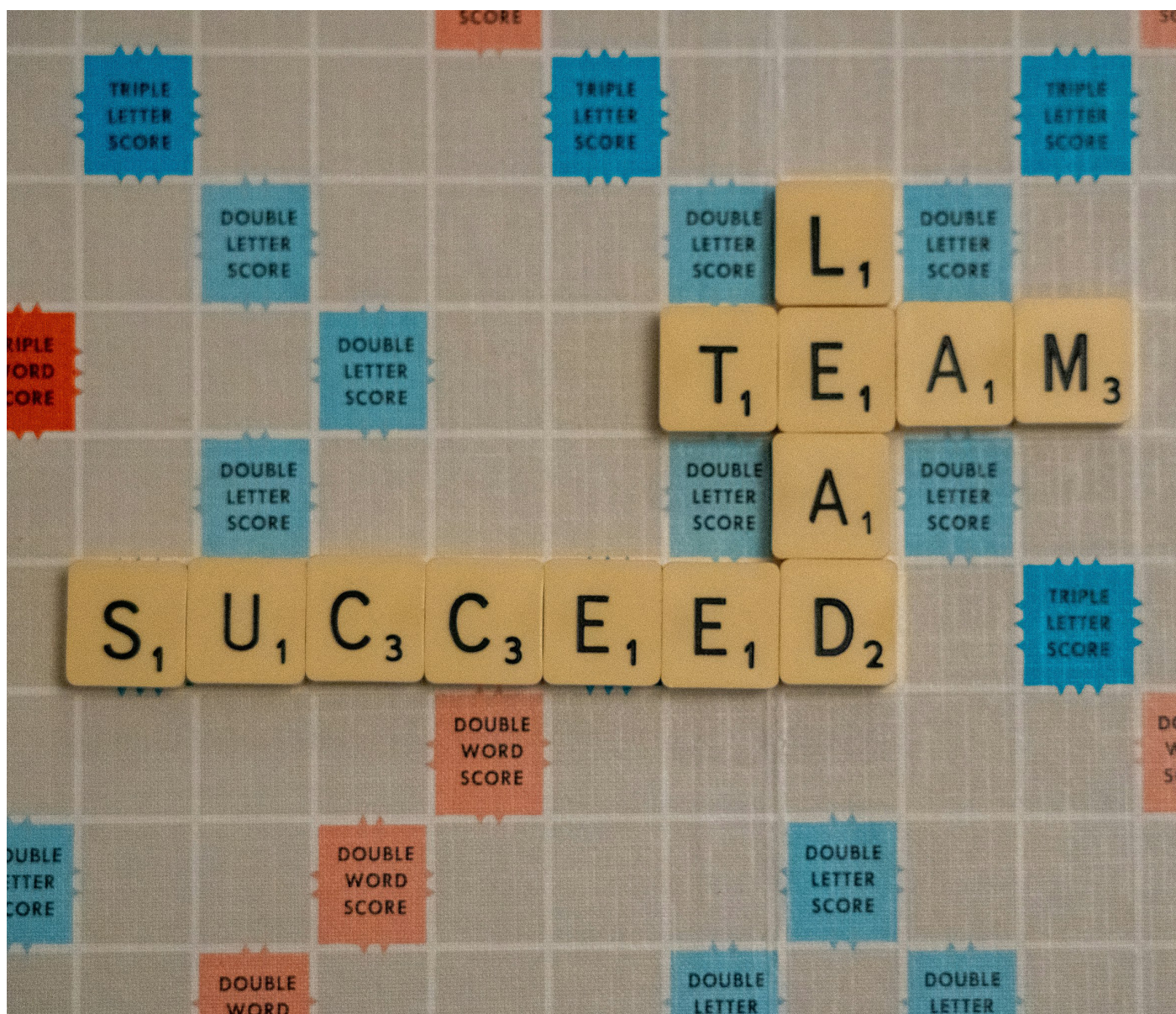
5 Kart pracy – zadania/ćwiczenia praktyczne

CZĘŚĆ 1

Wprowadzenie — na podstawie punktów RAMOWEGO PROGRAMU.

Wskazówki.

- Powitanie uczestników i przedstawienie prowadzącego. Edukator rozpoczyna spotkanie, witając uczestników i przedstawiając swoją osobę.
- Przedstawienie celów szkolenia. Prowadzący omawia główne cele szkolenia.
- Ćwiczenie pozwalające uczestnikom poznać siebie nawzajem oraz przedstawić swoje oczekiwania co do szkolenia. Prowadzący proponuje ćwiczenie, które ma na celu poznanie się nawzajem i podzielenie się oczekiwaniami i wobec szkolenia. Może to być na przykład krótka runda autoprezentacji, w której uczestnicy przedstawiają swoje imię, zawód, krótkie stwierdzenie na temat swojego doświadczenia związane z ochroną środowisk oraz jedno oczekiwanie, jakie mają wobec szkolenia.
- Omówienie agendy i programu szkolenia. Prowadzący przedstawia szczegółowy plan szkolenia, podając kolejne sekcje, ich czas trwania oraz główne zagadnienia, które będą omawiane. Zapewnia uczestników, że będą mieli okazję do zadawania pytań i aktywnego uczestnictwa we wszystkich częściach szkolenia.

CZĘŚĆ 2

Impact investment

- Wyjaśnienie czym jest Impact investment. Prowadzący wyjaśnia uczestnikom ideę Impact investment, zasady przedmiotowej formy inwestowania. Wskazuje, w które podmioty można, a w które nie powinno się inwestować w ramach impact investment. Omawia również otoczenie rynku impact investment.

Ćwiczenie wprowadzające do tematu.

Prowadzący rozdaje uczestnikom Kartę Pracy nr 1. Następnie prowadzący omawia ćwiczenie, wyjaśniając, co należy zrobić.

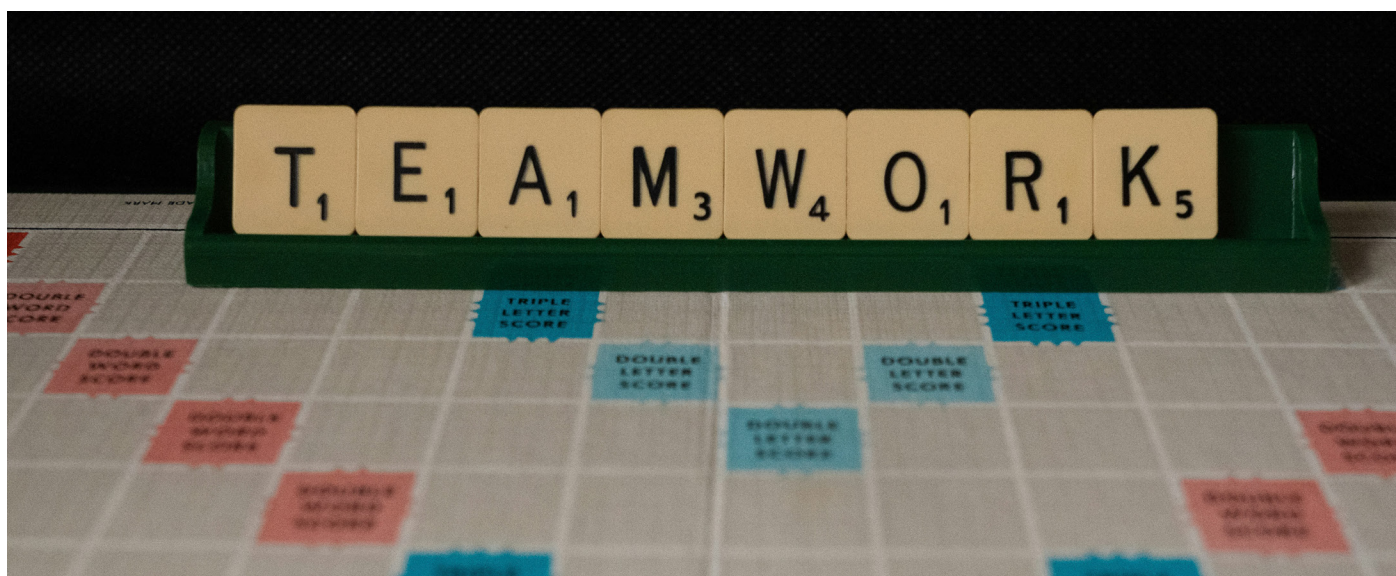
Po ćwiczeniu uczestnicy prezentują swoje rozwiązanie. Ćwiczenie musi być omówione, uczestnicy powinni przedstawiać swoje pomysły, opinie, wątpliwości oraz móc zadać pytania.

Impact investment czyli inwestowanie zaangażowane społecznie – jest to forma inwestycji, której zamiarem jest, obok uzyskania zysku finansowego, wywarcie wpływu na zmiany o charakterze społecznym i środowiskowym.

Wykreowane zmiany społeczne lub środowiskowe powinny być mierzalne, a zarządzający tymi inwestycjami powinni informować inwestorów o wynikach tych zmian. W zamian za konkretne pozytywne zmiany społeczne lub środowiskowe inwestorzy skłonni są zaakceptować często niższe od rynkowych stopy zwrotu z zainwestowanego kapitału, czasami decydując się także na poniesienie wyższego ryzyka.

Jest to typowa forma inwestycji, której celem jest wypracowanie zysku finansowego, a w której do tej pory nie brano pod uwagę efektów społecznych i środowiskowych. Ewentualne wypracowanie zysku zwiększa szanse pozyskania środków od kapitałodawców.

Jest to również w pewnym sensie substytut działalności filantropijnej, gdzie do tej pory nie kierowano się zyskiem finansowym, a finansowanie przedsięwzięć przyjmowało najczęściej formę darowizn, co często kończyło się dla kapitałodawcy brakiem możliwości kontroli powierzonych środków oraz niemożnością mierzenia zmian, którym powierzone środki miały służyć. Połączenie tych dwóch sposobów finansowania w formie impact investment zwiększa szanse pozyskania nowych funduszy właśnie przez podmioty, których zadaniem jest kreowanie zmian społecznych i środowiskowych.

Można wyróżnić cztery fundamentalne zasady etyczne w zakresie inwestowania zaangażowanego społecznie:

- 1) podejmowanie decyzji powinno być poprzedzone zgromadzeniem i przeanalizowaniem wielu dostępnych informacji, pochodzących z rzetelnych źródeł, a one same nie mogą być niewłaściwie wykorzystywane czy zniekształcane;
- 2) inwestycje są działalnością wieloetapową i złożoną, a inwestor nie powinien angażować się w działania, których zwyczajnie nie rozumie, zarówno jeśli chodzi o pochodzenie potencjalnych dochodów, jak i istniejące ryzyko czy zagrożenia;
- 3) inwestycje są źródłem zasobów finansowych dla innych podmiotów, a inwestor powinien mieć pewność, że nie będzie partycypował w finansowaniu działalności, która może przynosić mu szkody lub naruszać prawa innych podmiotów;
- 4) podmioty, za pośrednictwem których się inwestuje, powinny działać uczciwie, być godne zaufania, a w szczególności dotyczy to działalności inwestorów instytucjonalnych.

Etyczne inwestowanie będzie przekładało się więc na to, by inwestor wybierał do swojego portfela spółki, które nie szkodzą innym, a przy tym działają prospołecznie czy proekologicznie.

Z portfela inwestycyjnego w ramach impact investingu, przy kierowaniu się zrównoważonym rozwojem, trzeba odrzucić więc wszystkie inwestycje w branżę, które:

- szkodzą interesom społecznym,
- są nieetyczne, np. będzie to przemysł zbrojeniowy, tytoniowy czy hazardowy,
- są związane z energetyką jądrową,
- wytwarzają produkty modyfikowane pod względem genetycznym,
- stosują podczas produkcji i projektowania produktów testy na zwierzętach,
- związane są z usługami aborcyjnymi.

Należy eliminować np. akcje spółek, które dyskryminują pracowników ze względu na płeć, orientację seksualną i rasę albo nie zatrudniają osób niepełnosprawnych, tylko z uwagi na ich niepełną sprawność fizyczną czy umysłową, a nie posiadane kompetencje.

Pomimo faktu, że inwestycje nieetyczne mogą przynosić ponadprzeciętne korzyści, to inwestor kierujący się zasadami i wytycznymi impact investingu nie powinien ich wprowadzać do swojego portfela. W zamian może umieszczać w nim walory podmiotów, które przestrzegają zasad dobrych praktyk, działają etycznie i są zaangażowane społecznie i ekologicznie. To m.in. spółki, których działalność sprzyja interesom społecznym i środowiskowym. Mogą być to spółki:

- prowadzące badania na rzecz rozwiązań innowacyjnych, przyczyniających się do ograniczenia zanieczyszczeń powietrza, oszczędzania energii pochodzących z konwencjonalnych źródeł czy zużycia zasobów naturalnych,
- prowadzące działalność zgodnie z zasadami społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR), które szanują prawa pracownicze i prawa partnerów biznesowych czy klientów,
- angażujące się w działalność proekologiczną, wykorzystujące surowce pochodzące z recyklingu czy energię odnawialną,
- prowadzące działalność na rzecz społeczności lokalnej,
- stosujące zasady ładu korporacyjnego, przejrzystego zarządzania zgodnego z powszechnie przyjętym kodeksem etycznym.

Choć sfera impact investingu dopiero się rozwija, to rynek ten szybko zyskuje na wartości. Raport Sizing the Impact Investing Market 2022 "Impact Investing Network (GIIN)" wskazuje, że jest wart 1,164 bln dolarów. Za połowę tego rodzaju inwestycji odpowiadają Stany Zjednoczone oraz Kanada, z kolei europejscy inwestorzy zgodnie z przywołanym raportem stanowili prawie 30 proc. rynku.

Światowe trendy w impact investingu:

- zielone inwestycje – inwestowanie w spółki, które zajmują się recyklingiem czy wytwarzaniem zielonej energii;
- inwestowanie przez fundusze w firmy związane z ekonomią społeczną – inaczej w rynek Stanford Social Innovation Review;
- inwestowanie w budownictwo jutra – zrównoważone, zaspakajające potrzeby mieszkaniowe ludzi, a jednocześnie energooszczędne, a nawet pasywne.
- instrumenty finansowe wspierające impact investing

Jak inwestować w myśl idei impact investingu? W tym celu można dobierać samodzielnie do swojego portfela inwestycyjnego akcje wybranych spółek i w ten sposób zasilać je swoim kapitałem, ale nie są to jedyne instrumenty finansowe, jakie można wykorzystywać. To również fundusze, które inwestują w impact investment i pozwalają swoim inwestorom na poczucie, że robią coś pozytywnego, a jednocześnie na wypracowanie zysków.

Wyzwania i perspektywy dla rozwoju etycznego i zrównoważonego inwestowania

Impact investing na stałe wpisał się już w strategię obierane przez inwestorów na całym świecie. Można za jego pomocą generować pożądane wyniki finansowe, ale również kreować pozytywny wpływ na społeczeństwo i środowisko. Impact investing będzie w dalszym ciągu się rozwijać wraz z trendem związanym z poszukiwaniem możliwości zarobkowania przy jednoczesnym zwiększaniu jakości życia społeczeństwa. Inwestycje w nowoczesne, zaangażowane społecznie spółki pozwalają na wspieranie rozwoju rozwiązań najważniejszych obecnie problemów, np. ekologicznych czy medycznych. Rynek impact investingu rozwija się i wzrasta w tempie szybszym niż światowe PKB – 9 proc. w skali roku, a szczególnie w Europie. Właściwie z każdym rokiem zauważalny jest wzrost świadomości społecznej impact investingu. Konsumenci chętnie kupują produkty i korzystają z usług firm, które działają zgodnie z zasadami etyki i zrównoważonego rozwoju. Podobnie postępują inwestorzy, a ich działania przekładają się na jakość naszego życia i kondycję środowiska.

Otoczenie rynku impact investment (omówienie rysunku)

Do strony popytowej otoczenia rynku impact investment zalicza się m.in. podmioty zainteresowane zadaniami realizowanymi w ramach tego typu inwestycji. Są one beneficjentami określonych zmian społecznych lub środowiskowych. Często to one kreują określone potrzeby o charakterze społecznym bądź środowiskowym, jednakże najczęściej same nie są w stanie ich zrealizować ze względu na zakres swojego działania albo niedobory organizacyjne lub finansowe. W przypadku, gdy posiadają wystarczające zasoby finansowe, ale nie mają odpowiednich możliwości organizacyjnych, z beneficjentów tych zmian stają się także kapitałodawcami (inwestorami).

Najlepszym tego przykładem są m.in. rządy, które często korzystają z pomocy podmiotów realizujących zadania społeczne w zamian za finansowanie ich z budżetów. Oczywiście, część z tych zadań mogłaby być finansowana bezpośrednio z budżetów, ale ich finansowanie w ramach impact investment przyczynia się do bardziej efektywnego wykorzystania środków.

Kolejną grupą podmiotów zaliczanych do strony popytowej otoczenia impact investment są podmioty realizujące zadania. Różnią się one między sobą najczęściej formą organizacyjno-prawną, a ich wspólną cechą jest właśnie realizacja zadań mających na celu wykreowanie określonych zmian społecznych lub środowiskowych. Podmioty te, najczęściej bez wsparcia finansowego, w ramach impact investment samodzielnie nie byłyby w stanie sfinansować tych zadań. Posiadają jednak odpowiednie zdolności organizacyjne, dzięki którym mogą dokonać tych zmian. Wśród nich wymienia się, oprócz organizacji pozarządowych czy przedsiębiorstw społecznych, także przedsiębiorstwa komercyjne, których istotą działania jest określony cel społeczny lub środowiskowy, np. dostarczenie konkretnych (często innowacyjnych) usług lub produktów określonym, np. wykluczonym, grupom społecznym.

Wymienione powyżej zadania, których oczekują beneficjenci impact investment, mogą być realizowane dzięki zasilaniu w kapitał od podmiotów stanowiących stronę podażową otoczenia impact investment, innymi słowy – od inwestorów. Grupa ta jest najliczniejsza i zalicza się do niej zarówno rządy, o których mowa powyżej, instytucje finansowe, organizacje pozarządowe, jak i klientów indywidualnych. Wspólną cechą tych podmiotów jest posiadanie kapitału wymaganego do realizacji określonych zadań w obszarach społecznych i środowiskowych.

CZĘŚĆ 3

Zielone finanse

- Czym są zielone finanse. Prowadzący wyjaśnia idee i założenia zielonych finansów. Wskazuje za pośrednictwem jakich instrumentów finansowych realizowane są zielone finanse. Omawia istotę, rolę i korzyści wynikające z zielonych obligacji, zielonych pożyczek, zielonych certyfikatów, zielonych ubezpieczeń, zielonych funduszy.

Ćwiczenie wprowadzające do tematu.

Prowadzący rozdaje uczestnikom Kartę Pracy nr 2. Następnie prowadzący omawia ćwiczenie, wyjaśniając, co należy zrobić.

Po ćwiczeniu uczestnicy prezentują swoje rozwiązanie. Ćwiczenie musi być omówione, uczestnicy powinni przedstawiać swoje pomysły, opinie, wątpliwości oraz móc zadać pytania.

Grupa badawcza G20 ds. zielonych finansów w 2016 r. opisała zielone finanse jako „finansowanie inwestycji zapewniających korzyści dla środowiska w szerszym - środowiskowym kontekście zrównoważonego rozwoju”.

Zielone finansowanie to koncepcja, która łączy siłę finansów i operacji z siłą zachowań proekologicznych. Jest to duży obszar obejmujący konsumentów indywidualnych i biznesowych, producentów, inwestorów i pożyczkodawców finansowych.

W odróżnieniu od tradycyjnych działań finansowych, zielone finansowanie w większym stopniu kładzie nacisk na korzyści płynące z ochrony środowiska i przemysłu, zwracając większą uwagę na ochronę środowiska.

Zielone finanse często używane są zamiennie z zielonymi inwestycjami. Jednak w praktyce zielone finanse to szersze spojrzenie, obejmujące więcej niż inwestycje. Obejmuje chociażby koszty operacyjne zielonych inwestycji, które nie są objęte definicją zielonych inwestycji.

Zielone finansowanie jest pozytywnym krokiem w przejściu światowej gospodarki w stronę zrównoważonego rozwoju. Aby zachęcić do inwestycji zapewniających korzyści dla środowiska, podstawowe zadania zielonego finansowania polegają na internalizacji środowiskowych efektów zewnętrznych i ograniczeniu postrzegania ryzyka. Głównymi czynnikami mającymi wpływ na rozwój zielonego finansowania są banki, inwestorzy instytucjonalni i międzynarodowe instytucje finansowe, a także banki centralne i regulacje finansowe.

Zielone finanse realizowane są poprzez:

- finansowanie publicznych i prywatnych zielonych inwestycji w np. następujących obszarach: towary i usługi środowiskowe (takie jak gospodarka wodna czy ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazów) czy zapobieganie, minimalizacja i kompensacja szkód środowiskowych i klimatycznych (takie jak efektywność energetyczna lub tamy)
- finansowanie polityk publicznych, które zachęcają do wdrażania projektów i inicjatyw w zakresie ochrony środowiska i łagodzenia szkód w środowisku lub adaptacji (na przykład taryf gwarantowanych dla odnawialnych źródeł energii)
- elementy systemu finansowego w tym zajmujące się konkretnie zielonymi inwestycjami, takie jak Zielony Fundusz Klimatyczny lub instrumenty finansowe na rzecz zielonych inwestycji (np. zielone obligacje i zielone fundusze), w tym ich szczegółowe warunki ram prawnych, ekonomicznych i instytucjonalnych.

Zielone instrumenty finansowe:

- Zielone obligacje (Green bonds)
- Zielone pożyczki (Green loans)
- Zielone certyfikaty (Green certificates)
- Zielone ubezpieczenia (Green insurance)
- Zielone Fundusze (Green Funds)

Zielone obligacje

Zielone obligacje to obligacje mające na celu zachęcanie do zrównoważonego rozwoju oraz wspieranie projektów związanych z klimatem lub innych specjalnych projektów środowiskowych. Zielona obligacja to rodzaj pożyczki, w ramach której emitent pożycza pieniądze od obligatariusza lub nabywcy obligacji. Emitent spłaca kwotę pożyczki wraz z odsetkami zgodnie z ustalonym harmonogramem.

Zielone obligacje są najpopularniejszą formą dłużnego finansowania projektów związanych ze zrównoważonym rozwojem. To instrumenty dłużne charakteryzujące się koniecznością określenia celu wykorzystania środków pochodzących z emisji. Zielone obligacje zostały w szczególności sposób zdefiniowane w cenionych przez rynek niewiążących wytycznych - ICMA Green Bond Principles i CBI Climate Bonds Standard. Niezależnie jednak od źródła definicji, kluczowym komponentem tego instrumentu jest cel wykorzystania środków.

Środki pochodzące z emisji muszą być przeznaczane na „zielone” projekty, opisane w Ramach Emisji Zielonych Obligacji (Green Bond Framework, GPB).

Głównym elementem obligacji ekologicznych jest wykorzystanie uzyskanych z nich wpływów na projekty przynoszące wyraźne korzyści dla środowiska, które kredytobiorca/emitent obligacji musi ocenić i, jeśli to możliwe, określić ilościowo. Mówiąc dokładniej, zielone obligacje finansują projekty mające na celu efektywność energetyczną, zapobieganie zanieczyszczeniom, zrównoważone rolnictwo, rybołówstwo i leśnictwo, ochronę ekosystemów wodnych i lądowych, czysty transport, czystą wodę i zrównoważoną gospodarkę wodną. Finansują także rozwój technologii przyjaznych środowisku i łagodzenie zmian klimatycznych.

Kredytobiorcy emitują te papiery wartościowe w celu zabezpieczenia finansowania projektów, które będą miały pozytywny wpływ na środowisko, takich jak odbudowa ekosystemu lub redukcja zanieczyszczeń. Inwestorzy, którzy kupią te obligacje, mogą spodziewać się zysku w miarę zapadalności obligacji.

Jakie korzyści dla emitenta wynikają z emisji zielonego długu?

Poza oczywistą korzyścią w postaci pozyskania kapitału dłużnego na finansowanie zrównoważonych projektów, emisja zielonych obligacji stanowi sygnał dla rynku, pokazujący zaangażowanie danego podmiotu na rzecz zrównoważonego rozwoju. Takie działania spotykają się z pozytywną reakcją inwestorów na rynkach akcji, szczególnie w przypadku emitentów, którzy poddają się niezależnej opinii zewnętrznej (tzw. Second Party Opinion) lub emitują zielone obligacje po raz pierwszy.

W związku z tym, że emisje zrównoważonych obligacji w dalszym stopniu są rzadszym zjawiskiem niż tradycyjne emisje, zyskują więcej rozgłosu w mediach, co przyczynia się do pozytywnego odbioru emitenta nie tylko przez inwestorów, ale również przez klientów. Co więcej, badania Uniwersytetu Bostońskiego potwierdzają wiarygodność tego sygnału. W przeprowadzonym przez tę jednostkę badaniu poddana analizie próba przedsiębiorstw, realnie dekarbonizowała swoją działalność po emisji zielonych obligacji.

Kolejnym argumentem, który podnoszony jest przez zwolenników finansowania zielonym dłu-
giem jest potencjalnie niższy koszt emisji. Jednym z czynników, który może sprzyjać potencjalnie
niższemu kosztowi emisji zielonych obligacji jest rosnący popyt, który można zaobserwować na
rynkach finansowych. Według S&P, globalny popyt na zielone obligacje na przestrzeni ostatnich
lat, znacząco przewyższył wartość emisji, co pokazuje, że coraz więcej inwestorów instytucjonal-
nych chce inwestować pieniądze w spółki mające pozytywny wpływ na środowisko. Nie wynika
to wyłącznie z tego, że inwestorzy dostrzegają potencjał inwestycyjny w obszarze zrównoważo-
nego rozwoju.

W ostatnich latach popyt na zielone obligacje napędza również regulacja Sustainable Finance
Disclosure Regulation (SFDR) i powstające, w związku z jej pojawieniem się na rynku, wyspecjali-
zowane fundusze zielonych obligacji. SFDR ma na celu m.in. zmotywowanie zarządzających ak-
tywami do ujawnienia poziomu integracji czynników związanych ze zrównoważonym rozwojem
w produktach inwestycyjnych. Artykuły wspomnianego rozporządzenia, pozwalają na praktycz-
ną klasyfikację produktów inwestycyjnych pod kątem stosowanej strategii ESG. Efektem tego jest
chęć kwalifikowania funduszy jako zgodnych z artykułem 8 lub 9, czyli jako funduszy promują-
cych pozytywny wpływ na środowisko lub rozwój społeczny. To z kolei wpływa na rosnący popyt
na zielone obligacje ze strony zarządzających funduszami.

Ekologiczne obligacje mogą wiązać się z zachętami podatkowymi, takimi jak zwolnienia podat-
kowe i ulgi podatkowe, co czyni je atrakcyjniejszą inwestycją w porównaniu z porównywalnymi
obligacjami podlegającymi opodatkowaniu. Te korzyści podatkowe stanowią zachętę pieniężną
do rozwiązywania ważnych problemów społecznych, takich jak zmiany klimatyczne i ruch w kierunku
odnawialnych źródeł energii. Aby zakwalifikować się do statusu obligacji zielonych, często są
one weryfikowane przez stronę trzecią, taką jak Rada ds. Standardów Obligacji Klimatycznych,
która poświadcza, że obligacja będzie finansować projekty obejmujące korzyści dla środowiska.

W zależności od celu wykorzystania środków z ich emisji, wyróżnia się również:

- Obligacje Społeczne (Social Bonds),

Aby zakwalifikować daną obligację jako obligację społeczną, wpływy z nich wynikające muszą finansować lub refinansować projekty lub działania społeczne, które osiągają pozytywne wyniki społeczne i/lub dotyczą kwestii społecznych. W wielu przypadkach projekty społeczne są skierowane do docelowych grup społecznych, takich jak osoby żyjące poniżej progu ubóstwa, społeczności marginalizowane, migranci, bezrobotni, kobiety i/lub mniejszości seksualne i płciowe, osoby niepełnosprawne i osoby przesiedlone. Podobnie jak w przypadku zielonych obligacji, emisja obligacji społecznych opiera się na zestawie dobrowolnych wytycznych – w tym przypadku Zasad dotyczących obligacji społecznych (SBP) opracowanych przez ICMA – mających na celu poprawę jawności i przejrzystości na rynku obligacji społecznych. Przykładowe kategorie projektów kwalifikujących się do obligacji społecznych obejmują: bezpieczeństwo żywnościowe i zrównoważone systemy żywnościowe, postęp społeczno-gospodarczy, niedrogie mieszkania, dostęp do podstawowych usług i przystępna infrastruktura podstawowa. Projekty społeczne mogą obejmować wydatki powiązane i pomocnicze, takie jak badania i rozwój, a w sytuacjach, gdy projekty przynoszą również korzyści dla środowiska, emitenci mogą określić klasyfikację jako obligacja społeczna w oparciu o główny cel projektu bazowego.

- Obligacje Zrównoważone (Sustainability Bonds),

Obligacje zrównoważonego rozwoju to emisje, z których dochody są wykorzystywane do finansowania lub refinansowania połączenia projektów lub działań ekologicznych i społecznych. Obligacje te mogą być emitowane przez spółki, rządy i gminy, a także w ramach aktywów i projektów i powinny być zgodne z Wytycznymi ICMA dotyczącymi obligacji zrównoważonego rozwoju, które są zgodne zarówno z GBP, jak i Zasadami dotyczącymi obligacji zrównoważonych. Mogą być niezabezpieczone, poparte zdolnością kredytową emitenta korporacyjnego lub rządowego lub zabezpieczone zabezpieczeniem na konkretnym aktywie. Przykładowe kategorie projektów kwalifikujących się do obligacji zrównoważonego rozwoju obejmują projekty z kategorii obligacji ekologicznych i społecznych.

- Obligacje związane ze Zrównoważonym Rozwojem (Sustainability-Linked Bonds)

Obligacje powiązane ze zrównoważonym rozwojem są strukturalnie powiązane z osiągnięciem przez emitenta celów klimatycznych lub szerszych celów środowiskowych, na przykład poprzez umowę łączącą kupono obligacji. W tym przypadku postęp lub jego brak w kierunku celów środowiskowych lub wybranych KPI skutkuje wówczas zmniejszeniem lub zwiększeniem odsetek wypłacanych z tego instrumentu. Obligacje te mogą odegrać kluczową rolę w zachęcaniu przedsiębiorstw do podejmowania zobowiązań w zakresie zrównoważonego rozwoju na poziomie korporacyjnym, w szczególności poprzez dostosowanie się do celów zrównoważonego rozwoju ONZ lub porozumienia paryskiego.

Zielona pożyczka

Zielona pożyczka to forma finansowania, która ma umożliwić i wzmocnić pozycję przedsiębiorstw w zakresie finansowania projektów, które mają wyraźny wpływ na środowisko, a raczej są ukierunkowane na finansowanie „zielonych projektów”. Punktem odniesienia co stanowi zieloną pożyczkę, są kryteria określone w „Zasadach zielonej pożyczki” opublikowanych w 2018 r. Loan Market Association (LMA), uzupełnione wytycznymi wydanymi w maju 2020 r. - Zasady dotyczące zielonych pożyczek („GLP”) tworzą ramy standardów i wytycznych rynkowych wysokiego szczebla, zapewniając spójną metodologię do stosowania na całym rynku zielonych pożyczek, jednocześnie umożliwiając takiemu rynkowi zachowanie elastyczności w miarę jego ewolucji. GLP to nieobowiązkowe, zalecane wytyczne, które rynki mają stosować w odniesieniu

do poszczególnych transakcji, w zależności od charakteru transakcji.

Ramy GLP określają cztery kryteria definiujące w celu ustalenia, co sprawia, że pożyczka jest pożyczką ekologiczną:

- 1) Wykorzystanie wpływów – nieodłącznym elementem zielonej pożyczki jest to, że środki są przeznaczane wyłącznie na finansowanie lub refinansowanie zielonych projektów. W DPL określono niewyczerpującą listę kwalifikujących się projektów, których wspólnym mianownikiem jest wyraźnie identyfikowalny i możliwy do rozróżnienia wpływ i korzyści na środowisko;
- 2) Ocena i wybór zielonych projektów - Aby zapewnić przejrzystość i rzetelność procesu wyboru, w GLP określa się kluczowe elementy proponowanego ekologicznego projektu, o których potencjalny pożyczkobiorca powinien poinformować starając się o zieloną pożyczkę. Potencjalny pożyczkobiorca powinien przedstawić co najmniej cele projektu w zakresie zrównoważenia środowiskowego, a także proces, w ramach którego ocenił, że jego projekt kwalifikuje się jako kwalifikujący się projekt ekologiczny. Ocena powinna być obiektywna i wyważona, podkreślać potencjalne istotne ryzyko dla środowiska związane z proponowanym zielonym projektem, a także podkreślać wszelkie ekologiczne standardy lub certyfikaty, do osiągnięcia których potencjalny pożyczkobiorca będzie dążył, aby zrównoważyć takie ryzyko;
- 3) Zarządzanie i monitorowanie wykorzystania wpływów - trzeci element GLP skupia się na tym, jak pożyczkobiorcy zarządzają faktycznym wykorzystaniem wpływów. GLP zalecają, aby wpływy z zielonej pożyczki przelewano na specjalny rachunek, aby promować integralność funduszy i umożliwić pożyczkobiorcy śledzenie przepływów wychodzących. Jeżeli ekologiczna pożyczka ma formę jednej lub większej liczby transz instrumentu pożyczkowego, każda zielona transza musi być wyraźnie oznaczona i zaliczona. Ponadto zachęca się pożyczkobiorców do ustanowienia wewnętrznego procesu zarządzania, dzięki któremu będą mogli śledzić alokację środków na projekty ekologiczne. Kredytobiorca i pożyczkodawca powinni z góry uzgodnić, czy konieczna będzie zewnętrzna niezależna ocena w celu oceny wyników w całym okresie trwania pożyczki;
- 4) Sprawozdawczość - GLP promują przejrzystość sprawozdawczości, zalecając pożyczkobiorcom składanie co najmniej rocznych sprawozdań na temat wykorzystania wpływów i faktycznego przydziału wpływów na projekty ekologiczne, a także informacji na temat ich wpływu na środowisko. W GPL zaleca się połączenie jakościowych wskaźników wydajności oraz, tam gdzie to możliwe, ilościowych miar wydajności (na przykład pojemność energetyczna, wytwarzanie energii elektrycznej, zmniejszona/uniknięta emisja gazów cieplarnianych itp.).

Zasadniczo zasady GLP określają wiodącą taksonomię dotyczącą identyfikacji, wyboru i zarządzania zielonymi pożyczkami i mogą być stosowane w odniesieniu do różnych instrumentów pożyczkowych, w tym zielonych kredytów konsorcjalnych, zielonych instrumentów odnawialnych, finansowania zielonych aktywów i finansowania zielonego łańcucha dostaw.

W rzeczywistości, mimo że czynniki gospodarcze mogą różnić się między uczestnikami rynku, nadrzędna motywacja pozostaje w rzeczywistości jedna i ta sama – realizacja zrównoważonych projektów, które mają pozytywny wpływ na środowisko.

Korzyści wynikające z zielonej pożyczki:

- Z punktu widzenia reputacji i ładu korporacyjnego zielone pożyczki mogą wywoływać „efekt aureoli”, umożliwiając pożyczkobiorcom i pożyczkodawcom namacalne wykazanie swojego zaangażowania na rzecz rozwoju zrównoważonej gospodarki - zo-

bowiązania, które zyskało na znaczeniu wraz ze wzrostem oczekiwań akcjonariuszy i szerszej zainteresowane strony i działające siły rynkowe, w tym oczekiwania organów regulacyjnych i pracowników. Ponadto instrumenty pożyczek ekologicznych umożliwiają pożyczkobiorcom dostęp do szerszej i bardziej zróżnicowanej grupy inwestorów, w szczególności tych poszukujących inwestycji pozytywnie ukierunkowanych na środowisko, społeczeństwo i zarządzanie („ESG”).

- Z czysto finansowego punktu widzenia ogólną tendencją rynkową jest to, że pożyczkodawcy pobierają niższe stopy procentowe w celu finansowania ekologicznych projektów lub łagodzą warunki finansowe lub inne ograniczające umowy, co zachęca pożyczkobiorców do korzystania z takich instrumentów.
- Ponadto istnieją dowody sugerujące, że kredytobiorcy działający w sposób zrównoważony prawdopodobnie wdrożą lepsze procedury zarządzania ryzykiem i dobrego zarządzania, co skutkuje lepszym indywidualnym profilem ryzyka kredytowego dla kredytobiorcy i wzmocnionym łącznym profilem ryzyka kredytowego dla pożyczkodawców.

Zielony certyfikat

Zielone certyfikaty są prawami majątkowymi powstającymi w wyniku konwersji wydawanych przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki świadectw pochodzenia energii z odnawialnych źródeł, czyli źródeł wykorzystujących w procesie przetwarzania energię:

- wiatru,
- promieniowania słonecznego,
- geotermalną,
- fal, prądów i pływów morskich oraz spadku rzek,
- pozyskiwaną z biomasy.

Do konwersji dochodzi w momencie wydania świadectw pochodzenia podmiotowi wytwarzającemu energię elektryczną w odnawialnym źródle energii, każdorazowo po zarejestrowaniu ich w systemie ewidencyjnym Rejestru Świadectw Pochodzenia. Liczba wygenerowanych zielonych certyfikatów odpowiada ilości energii wykazanej w danym świadectwie, przy czym jedno prawo majątkowe odpowiada 1 kWh energii elektrycznej (taki jest nominal zielonego certyfikatu). Są one instrumentami bezterminowymi i podlegają umorzeniu przez Prezesa URE na życzenie posiadacza.

Zielone certyfikaty są zbywalne i mogą stanowić przedmiot obrotu na odrębnym rynku. W Polsce odbywa się on na Towarowej Giełdzie Energii na specjalnie do tego zorganizowanym Rynku Praw Majątkowych. Można w nim uczestniczyć w dwojaki sposób – bezpośrednio lub za pośrednictwem domów maklerskich, będących członkami TGE i dopuszczonych do działania na Rynku Praw Majątkowych.

Obrót certyfikatami wynika z nałożonego przez Prawo energetyczne na operatorów systemu przesyłowego (OSP) i dystrybucyjnego (OSD) obowiązku zakupu energii ze źródeł odnawialnych oraz nałożonego na przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się wytwarzaniem lub sprzedażą energii elektrycznej odbiorcom końcowym obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia określonej ilości zielonych certyfikatów (Mechanizm wymagalnego portfela energii ze źródeł odnawialnych – ang. Renewable Portfolio Standard – RPS).

Umorzenia certyfikatów dokonuje w drodze decyzji administracyjnej Prezes URE po otrzymaniu od ich posiadacza odpowiedniego wniosku wraz z załączonym dokumentem od TGE stwierdzającym prawa majątkowe wynikające ze świadectw pochodzenia (wydawanych po zablokowaniu na koncie ewidencyjnym Rejestru Świadectw Pochodzenia praw majątkowych na wniosek członka).

Zielone ubezpieczenie

Przykłady zielonych ubezpieczeń:

- Ubezpieczenie ekologicznych pojazdów silnikowych są to zachęty ubezpieczeniowe oferowane pojazdom silnikowym, które są przyjazne dla środowiska poprzez zmniejszenie ilości emitowanych gazów cieplarnianych.
- Zielone ubezpieczenie domów: są to produkty ułatwiające wykorzystanie materiałów i energii odnawialnych w domach lub budynkach oraz alternatywne praktyki budowlane. Różni się to znacznie od tradycyjnego ubezpieczenia domu. Proces przejścia na środowisko niskoemisyjne oznacza odchodzenie od paliw kopalnych na rzecz energii odnawialnych.
- Zielone ubezpieczenie dla firm - są to ekologiczne produkty ubezpieczenia nieruchomości komercyjnych. Firmy korzystające z alternatywnych materiałów i energii w swoich budynkach i otoczeniu powinny mieć dostęp do ubezpieczeń motywujących je i zachęcających do dalszego ulepszania środowiska przyjaznego dla środowiska. Przykłady obejmują ubezpieczenie na instalację „ekologicznych” systemów i materiałów budowlanych, ubezpieczenie na „zieloną certyfikowaną” odbudowę w przypadkach lub zdarzeniach całkowitej utraty, zielone wsparcie dla ekologicznych materiałów i sprzętu, a także zielone budownictwo i powiązane koszty.

Zielony Fundusz

Zielony fundusz to fundusz wspólnego inwestowania lub inny instrument inwestycyjny, który inwestuje wyłącznie w spółki uważane za świadome społecznie lub bezpośrednio promujące odpowiedzialność środowiskową. Fundusz ekologiczny może mieć formę ukierunkowanego instrumentu inwestycyjnego dla firm zajmujących się działalnością wspierającą środowisko, taką jak energia alternatywna, ekologiczny transport, woda i odpady zarządzanie i zrównoważony styl życia.

Zielone fundusze to fundusze inwestycyjne, których portfel w dużej mierze opiera się na kryteriach środowiskowych, społecznych i zarządzania (ESG). Strategia inwestycyjna zielonego funduszu może opierać się na niektórych z następujących cech:

- wybieranie firm, które szukają sposobów na zmniejszenie zużycia energii i wspieranie kwestii środowiskowych,
- wybór firm, które cenią budowanie relacji z pracownikami, klientami i społecznością (obawy obejmują włączenie płci, uczciwe praktyki pracy i prawa człowieka),
- zwracanie uwagi na sposób zarządzania spółką, poziom przejrzystości oraz to, czy ma zróżnicowany zarząd.

Zielone fundusze inwestują w takie obszary, jak energia odnawialna oraz budynki i sektory efektywności. Sektor energii odnawialnej jest szeroki i obejmuje technologie związane z energią słoneczną, wiatrową, akumulatorami i magazynowaniem energii, a także materiały, które umożliwiają realizację tych technologii.

Chociaż zysk nie jest jedynym celem zielonych inwestycji, niektóre badania wykazały, że fundusze spełniające kryteria ESG są konkurencyjne w stosunku do zwrotów z bardziej tradycyjnych funduszy. Analiza Morningstar obejmująca 4900 funduszy na przestrzeni dziesięciu lat wykazała, że 58,8% funduszy zrównoważonych „pobiło średnią pozostałych, tradycyjnych funduszy”. W tej samej analizie fundusze zrównoważone zapewniły średni roczny zwrot na poziomie 6,9% w porównaniu z 6,3% w przypadku bardziej tradycyjnych funduszy.

CZĘŚĆ 4

Fundusze europejskie dedykowane ochronie środowiska

- Fundusze europejskie na zrównoważonych rozwój. Prowadzący omawia zasad i możliwości skorzystania z następujących funduszy europejskich dostępnych w Polsce przeznaczanych m.in. na finansowanie inicjatyw związanych ze zrównoważonym rozwojem: Fundusz Europejski dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG), Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko (FEnIKS), Program LIFE

Jednym z kluczowych programów, w ramach którego finansowane będą przedsięwzięcia na rzecz rozwoju Zielonego Ładu są Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG).

FENG to następca Programu Inteligentny Rozwój, który ma kontynuować proinnowacyjną aktywność na wielu płaszczyznach. Jedną z nich są właśnie innowacje w zakresie zielonej transformacji. Z puli 7,9 mld zł w ramach FENG ponad połowę stanowią dotacje dla przedsiębiorców wdrażających innowacje. Szczególny nacisk położony zostanie na tzw. projekty modułowe dające możliwość pozyskania dofinansowania w ramach jednego projektu różnych etapów wdrażania innowacji. Każdy z projektów wnioskujących o wsparcie finansowe powinien bazować na pracach badawczo-rozwojowych. Jednym z siedmiu modułów, z których może składać się projekt jest „zazielenienie przedsiębiorstw”.

Dla właścicieli firm myślących o dofinansowaniu oznacza to możliwość włączenia w projekt elementów związanych z transformacją przedsiębiorstw w kierunku zrównoważonego rozwoju oraz gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ). Przetworzenie firmy i jej modelu biznesowego na model cyrkularny: od wyboru kontrahentów i zasobów, przez projektowanie produktów i usług, aż po zrównoważoną produkcję i zarządzanie odpadami oraz cyklem życia produktów. Wsparcie ekoprojektowania, przeprowadzania ocen środowiskowych i dotyczących cyklu życia produktu oraz wdrożenie płynących z nich rekomendacji, w tym wsparcie inwestycji w ramach zazieleniania przedsiębiorstw, w tym wdrożenie wyników B+R.

Program jest tak zaprojektowany, że każdy projekt realizowany w ramach FENG musi wpisywać się w tzw. Krajowe Inteligentne Specjalizacje, czyli obszary określone, jako kluczowe dla rozwoju gospodarki.

W Polsce za wdrożenie Programu FENG odpowiada Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości.

W ramach Programu FENG dostępne są również dwa instrumenty dodatkowego wsparcia:

- kredyt technologiczny - przedsiębiorstwa, które szukają finansowania na wdrożenie nowych lub ulepszonych produktów, usług lub procesów, umożliwiających znaczącą redukcję zużycia energii (np. elektrycznej, gazowej) w danym przedsiębiorstwie (procesy) lub u odbiorcy końcowego (produkty, usługi) mogą pozyskać na ten cel kredyt technologiczny. To oferta skierowane do MSP oraz nowozdefiniowanej grupy przedsiębiorstw tzw. small mid-caps (mała spółka o średniej kapitalizacji – zatrudnienie powyżej 250 pracowników, ale nie więcej niż 499) i mid-caps (spółka o średniej kapitalizacji – zatrudnienie do 3000 pracowników).
- zielony fundusz gwarancyjny - z którego przedsiębiorca ma możliwość sfinansowania inwestycji poprawiających efektywność firmy m.in. w zakresie modernizacji budynków, linii produkcyjnych, zakupu urządzeń ograniczających zużycie energii elektrycznej lub ciepłej, zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii, instalacji wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych.

Z obu instrumentów można skorzystać w ramach oferty Banku Gospodarstwa Krajowego.

Jednym z istotnych elementów składowych inicjatyw na rzecz realizacji Europejskiej Strategii Zielonego Ładu jest program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko (FEnIKS). Jest to inicjatywa będąca kontynuacją realizowanego w mijającej perspektywie unijnej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Ze wspomnianej puli około jedna trzecia środków ma być przeznaczona na projekty wspierające Zielony Ład czy też zieloną transformację.

Program jest zaprojektowany według zasady Do No Significant Harm, a więc nie „wyrządza poważnej szkody”. W praktyce przedsięwzięcia realizowane dzięki finansowaniu z tego programu nie mogą negatywnie wpływać na środowisko naturalne.

Środki z tego funduszu będą wspierały m.in. wzrost efektywności energetycznej, redukcję gazów cieplarnianych oraz adaptację do zmian klimatycznych.

Wśród celów programu są również: poprawa gospodarowania wodą pitną oraz ściekami komunalnymi, a także odpadami komunalnymi. Interwencja skierowana jest również na wzmocnienie ochrony bioróżnorodności i naturalnych ekosystemów oraz rozwój systemów monitorowania zasobów przyrodniczych, aby ułatwić ich ochronę. FEnIKS to także nacisk na realizację projektów polegających na wymianie pieców węglowych na zasilane gazem.

Co istotne oferta programu skierowana będzie nie tylko do przedsiębiorstw, ale również m.in. do jednostek samorządu terytorialnego, właścicieli budynków mieszkalnych, państwowych jednostek budżetowych i administracji publicznej, dostawców usług energetycznych, zarządców dróg krajowych i linii kolejowych, służb ratowniczych (ratownictwo techniczne) i odpowiedzialnych za bezpieczeństwo ruchu, podmiotów zarządzających portami lotniczymi oraz portami morskimi, organizacji pozarządowych, instytucji ochrony zdrowia, instytucji kultury, kościołów i związków wyznaniowych.

O środki z tego programu można ubiegać się za pośrednictwem Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Program LIFE to jedyny instrument finansowy Unii Europejskiej poświęcony wyłącznie współfinansowaniu projektów z dziedziny ochrony środowiska, w tym przyrody oraz wpływu człowieka na klimat i dostosowania się do jego zmian. Jego głównym celem jest wspieranie procesu wdrażania wspólnotowego prawa ochrony środowiska, realizacja unijnej polityki w tym zakresie, a także identyfikacja i promocja nowych rozwiązań dla problemów dotyczących środowiska i klimatu.

Za realizację programu odpowiada Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW).

Beneficjentem Programu LIFE może być każdy podmiot (jednostki, podmioty i instytucje publiczne lub prywatne) zarejestrowany na terenie państwa należącego do UE.

Standardowe dofinansowanie projektu LIFE przez Komisję Europejską wynosi do 60% wartości kosztów kwalifikowanych, a w przypadku projektów przyrodniczych do 75% (w przypadku projektów służących gatunkom i siedliskom priorytetowym/zagrożonym).

Polscy Wnioskodawcy mogą dodatkowo ubiegać się o współfinansowanie projektu ze środków krajowych NFOŚiGW uzupełniając montaż finansowy przedsięwzięcia nawet do 95% kosztów kwalifikowanych.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oferuje dwa instrumenty dodatkowego finansowania projektów w ramach LIFE:

- w ramach „Inkubatora wniosków LIFE” – można otrzymać bezzwrotny grant dofinansowujący przygotowanie wniosku w Programie LIFE do kwoty 80 tys. zł.
- pożyczkę na realizację projektu w ramach Programu LIFE.

Pożyczka może być udzielona na okres nie dłuższy niż 15 lat, liczony od daty pierwszej planowanej wypłaty transzy pożyczki do daty spłaty ostatniej raty,

W uzasadnionych przypadkach wynikających ze specyfiki przedsięwzięcia lub beneficjenta, okres finansowania przedsięwzięcia w formie pożyczki, może być inny, jednak nie dłuższy niż 25 lat.

Oprocentowanie pożyczki może być stałe lub zmienne. Oprocentowanie nie może być niższe niż 1%. Oprocentowanie zmienne oparte jest na stawce WIBOR 3M.

Pożyczka, może być częściowo umorzona pod warunkiem:

- wykonania przedsięwzięcia i osiągnięcia efektu ekologicznego, w terminach nie późniejszych i w zakresach nie mniejszych niż określonych w dniu zawarcia umowy o dofinansowanie;
- wywiązywania się przez beneficjenta, zgodnie z odrębnymi przepisami, z obowiązku uiszczania opłat i kar stanowiących przychody NFOŚiGW oraz z innych zobowiązań wobec NFOŚiGW, w okresie 3 lat poprzedzających złożenie wniosku o umorzenie części pożyczki;
- potwierdzenia zachowania trwałości przedsięwzięcia zgodnie z zawartą z beneficjentem umową pożyczki, jeżeli warunek dotyczący trwałości został wskazany w umowie;
- niezalegania na dzień umorzenia w stosunku do NFOŚiGW z tytułu spłat rat kapitałowych, odsetek oraz innych wymagalnych należności wynikających z umowy o dofinansowanie.

Ćwiczenia podsumowujące temat.

Po zakończeniu prezentacji oraz dyskusji na temat omawianego zagadnienia, prowadzący przechodzi do ćwiczenia praktycznego

Prowadzący przechodzi teraz do Kart Pracy 3 i 4 oraz prosi uczestników o podzielenie się na 2 zespoły. Każdy zespół otrzymuje inną Kartę Pracy. Następnie prowadzący wyjaśnia ćwiczenie, objaśniając, co mają zrobić w zespołach i jaki jest cel tego zadania.

Po przeprowadzonym ćwiczeniu uczestnicy dzielą się swoimi spostrzeżeniami.

Wskazówki dla trenera karta pracy nr 3:

Możliwe instrumenty finansowe:

Zielone obligacje: Są to dłużne papiery wartościowe emitowane specjalnie w celu finansowania projektów przyjaznych środowisku. Spółka miałaby pozyskiwać środki od inwestorów poprzez emisję zielonych obligacji o stałym oprocentowaniu.

Pożyczka związana ze zrównoważonym rozwojem: ten instrument finansowy wiąże stopę procentową z wynikami firmy w zakresie zrównoważonego rozwoju. Jeśli firma osiągnie wcześniej określone cele w zakresie zrównoważonego rozwoju, oprocentowanie pożyczki maleje.

Zielone certyfikaty: Firma mogłaby wydawać i sprzedawać zielone certyfikaty przedstawiające korzyści dla środowiska wynikające z wyprodukowanej energii słonecznej. Certyfikaty te mogą kupić osoby fizyczne lub firmy chcące zrównoważyć swój ślad węglowy.

Finansowanie społecznościowe na rzecz energii odnawialnej: firma mogłaby rozważyć pozyskanie środków w drodze finansowania społecznościowego udziałowego, umożliwiającego osobom indywidualnym inwestowanie w projekt farmy fotowoltaicznej w zamian za kapitał własny.

Najodpowiedniejszy instrument: w tym przypadku najbardziej odpowiednim ekologicznym instrumentem finansowym byłyby prawdopodobnie zielone obligacje. Biorąc pod uwagę znaczne koszty początkowe projektu farmy fotowoltaicznej, emisja zielonych obligacji zapewniłaby stabilne źródło finansowania o stałej stopie procentowej, a wpływy zostałyby przeznaczone specjalnie na inicjatywę zrównoważoną środowiskowo. Jest to zgodne z długoterminowym charakterem projektu oraz potrzebą niezawodnego i przewidywalnego źródła kapitału.

Wskazówki dla trenera karta pracy nr 4:

Możliwe instrumenty finansowe: Zielone obligacje: Te dłużne papiery wartościowe zostaną wyemitowane w celu zebrania funduszy specjalnie na projekt zrównoważonej przebudowy obszarów miejskich. Inwestorzy kupujący zielone obligacje wnieśliby kapitał na proekologiczną inicjatywę.

Pożyczka powiązana ze zrównoważonym rozwojem: Pożyczka powiązana ze zrównoważonym rozwojem wiąże stopę procentową z wynikami projektu w zakresie zrównoważonego rozwoju. Jeżeli projekt przebudowy osiągnie określone cele środowiskowe, oprocentowanie kredytu maleje.

Zielony Fundusz: ten instrument inwestycyjny umożliwia osobom fizycznym inwestowanie w portfel projektów związanych z nieruchomościami ekologicznymi. Inwestorzy otrzymaliby dywidendy z dochodu wygenerowanego w ramach projektu zrównoważonej przebudowy obszarów miejskich.

Finansowanie energii słonecznej przez społeczność: Biorąc pod uwagę nacisk na energię odnawialną, w ramach projektu można by zbadać opcje finansowania zaprojektowane specjalnie na potrzeby lokalnych projektów energii słonecznej. Może to obejmować partnerstwa z lokalnymi mieszkańcami lub przedsiębiorstwami w celu inwestowania w panele słoneczne instalowane na dachach.

Najodpowiedniejszy instrument: Najbardziej odpowiednim instrumentem finansowania ekologicznego dla tego projektu zrównoważonej przebudowy obszarów miejskich byłoby prawdopodobnie połączenie zielonych obligacji i pożyczki powiązanej ze zrównoważonym rozwojem. Zielone obligacje zapewniłyby kapitał początkowy projektu, a stanowiłaby zachętę do osiągnięcia celów w zakresie zrównoważonego rozwoju poprzez powiązanie stopy procentowej z efektywnością środowiskową projektu. To połączenie pozwala zarówno na początkowe finansowanie, jak i ciągłą motywację do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju.

Następnie prowadzący przechodzi do karty pracy nr 5 i prosi uczestników o rozwiązanie testu. Następnie prowadzący wyjaśnia ćwiczenie, objaśniając, co mają zrobić w zespołach i jaki jest cel tego zadania.

Po przeprowadzonym ćwiczeniu uczestnicy dzielą się swoimi spostrzeżeniami.

Podsumowanie ćwiczenia przez prowadzącego jest zamykającym elementem tej części programu.

Część 5

Podsumowanie i wnioski

- Podsumowanie głównych zagadnień oraz sposobów komunikacji przez uczestników.
- Podkreślenie najważniejszych wniosków i zaleceń dla zielonych liderów walczących.
- Ocena szkolenia i uwagi uczestników.

W tym miejscu najważniejsze dla zielonych liderów jest podsumowanie przeprowadzonego warsztatu. Należy podkreślić kluczowe omówione kwestie jako element spinający całą treść omówioną na szkoleniu.

W tym miejscu jest także czas na:

1. Pytania do grupy
2. Wnioski
3. Ankietę ewaluacyjną
4. Dyplomy dla uczestników